

Uunga siunnersuut: Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 12, 2. november 2006-imeersup allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. xx ulloq xx. xxx

(Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoq)

Saqqummiussissut

(Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoq)

Siullermeerinnineq

Naalackersuisut sinnerlugit matumuuna aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneranut Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut saqqummiutissavara.

Inatsisissatut siunnersuut aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmut allannguutinik aaqqiissutinillu arlalinnik imaqarpoq. Uanilu pingaarnertit naatsumik sammissavakka.

Inatsisissatut siunnersuut aqutigalugu sulisumik attartorneq pineqartillugu suliffeqarfiit nunatsinni angerlarsimaffeqartut inuillu akileraarutinik A-nik akiliisarnissaannik pisussaaffilerneqarput. Sulisumik attartornermi suliffeqarfiit nunatsinneersut inunnik suliffeqarfinit nunani allaneersunik attartorlutik, nunatsinni suliffeqarfiit sulinermik ingerlatsinerannut ilanngutsitsinerat pineqarpoq. Tamanna assersuutigalugu sanaartortitsisup nunatsinneersup sanaartornermik suliaqartunik suliffeqarfimmit nunanit allaneersumit sulisartunik attartorluni maani nunatsinni sanaartornermik suliniummut sulisitsineranik imaqarsinnaavoq.

Ullumikkut suliffeqarfiit nunani allaneersut sulisorisamik akileraarutinik A-nik ilanngaattarnissaannik, akileraarutillu Kalaallit Nunatsinnut akilernissaannik pisussaaffeqarput. Tamanna suliffeqarfiit nunanit allaneersut akileraarutinik A-nik akiliinngitsoornissaannik aarlerinaammik nassataqarpoq, tamanna nunatsinni akileraartarnermut malittarisassanik ilisimasaqannginnermik imaluunniit suliffeqarfiup tungaanit iluatsitseriarnermik pissuteqarsinnaavoq.

Suliffeqarfiit nunatsinniittut akileraarutinik ilanngaassisussanngortinneqarnerisigut taamatut pisoqartillugu ilanngaassinissamut akileraarutinillu A-nik akiliinissamut periarfissat pitsanngortinneqassapput. Taamaallunilu inatsisissatut siunnersuut suliffeqarfiit nunatsinneersut naligiinnerusumik unammillersinnaanerannut pitsaanagerusumik qulakkeerinnippoq. Kalaallit sulisartut suliffeqarfiillu suliffeqarfinit nunani allaneersunik akileraarutinik ilanngaanissamik malinninngitsoortunik akileraarutinillu A-nik Kalaallit Nunatsinnut akiliinngitsoortunut unamminerat naapertuilluartumik unammillernerunngilaq. Taamaammat inatsisissatut siunnersuut aamma nunatsinni namminersorlutik inuussutissarsiortunut nunatsinnilu sulisartunut pitsaasumik sunniuteqartussatut naatsorsuutigineqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuut aqutigalugu aktiaateqartut inatsisit sanioqqullugit taarsigassarsisarnerannik taaneqartut sukateriffigineqarniarput. Taamatut taaguut ingerlatseqatigiiffiup assigiinngitsunik iliuseqarluni pingaarnertut aktiaateqartuminut piginneqataasuminulluunniit

taarsigassarsisitsisarneranut atatinneqarpoq. Taarsigassarsisitsisarnerit taamaattut ullumikkut inatsisitigut inerteqqutaapput. Aktiaateqartunut taarsigassarsisitsineq tassaavoq ingerlatseqatigiiffiup aningaasaataanik nammineq atugassatut tigusineq, akissarsianut iluanaarutisianullu assingusoq. Taamaammat inatsisissatut siunnersuutikkut taarsigassarsiat taamaattut akissarsiatut pingaarnertulluunniit aktiaatilimmut iluanaarutisiatut akileraaruserneqassapput. Tamanna ullumikkumut sanilliullugu sukaterineruvoq, ullumikkummi suliamik taamaattumik suliarinninneq nalinginnaasumik allaffissornikkut oqimaatumik ingerlanneqartarpoq, pisullu ataasiakkaarlugit immikkut naliliivigineqartarlutik.

Suliffeqarfinnili ingerlatsinerni nalinginnaasumik taarsigassarsiat ilaat aalajangersakkamut ilaatinneqanngillat. Taakku assersuutigalugu tassaasinnaapput pingaarnertut aktiaatillip nalinginnaasumik akiligassalinnut atugassarititat assigalugit nammineq niuertarfiutimini pisinera.

Akileraaruseriffiup pisuusaartitanik aaqqissuinerik marloqiusamik akileraarusersuinerimik isumaqatigiissut aallaavigalugu akileraarusersuinnikkut iluaqutsiiniarnermik atorunnaarsitsisinnaaneramik erseqqissumik piginnaatitsissummik atortuulersitsinissaq siunnersuutigineqarpoq. Suliffeqarfiit inuinaalluunniit akileraarutitik akiliinaveersaarluni iliuusaasa ataasiakkaat atorunnaarsinnissaannut malittarisassaq atorneqarsinnaavoq. Malittarisassap atorneqarpallaannginnissaa naatsorsuutigineqarpoq, taannali inatsisini pinaveersaartitsissutitut atuuttunut ilapittuutaasinnaavoq.

Taakku saniatigut inatsisissatut siunnersuut aningaasarsianut akileraarutitut inatsimmut allannguutitik erseqqissaatinillu annikinnerusunik arlalinnik imaqarpoq.

Inatsisissatullu siunnersuut naalakkersuisut suliffeqarfiit akileraaruserneqartarnerannut aaqqissusseqqinnissamut pilersaarutaannut ataqatigiisillugu aamma isigineqassaaq. Suliaq tamanna Naalakkersuisut Aningaasarsiornikkut patajaatumik tunngaveqartumik siuarsaanissamik pilersaarutaanni 2016-imeersumi erseqqinnerusumik nassuiarneqarput.

Nunarsuarmioqatigiit akornanni akileraarutit annertuumik sammineqarput, tassunga ilanngullugu ilaatigut OECD-mi. Tamanna aamma Kalaallit Nunatsinnut sunniuteqarpoq, ilaatigullu tamanna nunarsuarmi tamarmi atuuttumik atorerluinaveersaartitsinermut aalajangersakkanut siunnersuummi malugineqarsinnaavoq. Peqatigisaanillu nunatsinnut nunarsuullu sinneranut tunngatillugu naapertuuttumik suliffeqarfinnut akileraarusiinerimik qulakkeerillutalu qanoq ineriartortitsinissatta, suliffeqarfinnilu namminersortuni siuariartortitsinermik suliffinnillu nutaanik pilersitsinermik qanoq ililluta qulakkeerinissatta aallunnissaa pisariaqarpoq.

Naggataagut inatsisissatut siunnersuummut taassumalu nassuiaataanut innersuutissavassi.

Taama oqaaseqarlunga Naalakkersuisut sinnerlugit suliaq Inatsisartunut suliaassanngortippara.